

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Államosítási szelszövény.

— dec. 1.

A képviselőházban szóba került a közigazgatás államosítása ismét. Munkapartú szónokok — bizonyára a kormánytól kapott előzetes jóváhagyás mellett pengették meg a hirt, a látszólag nemes, de voltaképen csalfán zengő, hamis hirt, melyet mikor régebben egy miniszterelnök pengett, a nyaka tört bele.

A miniszterelnök most is helyeslőleg integetett a hur pengetéshez, sőt annyira vakmerő volt, hogy önmaga is megpengette azt, elfelejtve a szomorú példát, illetve azt gondolván, hogy ami nem sikerült Szapárynak, majd sikerülni fog neki, aki saját szavai szerint jobb lábbal szokott felkelni az ágyból. Pedig nem fog sikerülni.

Amilyen merényletet képeznek a létszámemelési katonai javaslatok a nemzetnek vére és vagyona ellen, épen olyan merénylet volna a közigazgatás államosítása: a törvényhatóságoknak autonómiája, szabad vélemény nyilvánítása, a lelkiismeretnek szabadsága és a magyar nemzetnek alkotmánybiztonsítékai ellen. Miért? Azért, mert a mindenkori kormányhatalom szabad prédájául dobna oda az önállóságot és ha maga lábán akarna járni egy vármegye, vagy város, akkor akadályozná ezt meg, akkor fojtana meg minden nemes szándékot a kormány, — ha az a szándék a hatalom érdekeivel ellenkezik, amikor neki jól esik.

Hiszen az önkormányzati jog ma is jórésben ki van szolgáltatva a kormányhatalmi basáskodásnak. A főispán — mint a kormány bizalmi kiküldöttje, politikai ágense és liferálója ma is sokszor érezteti a maga elfogult befolyását, presszióját és zsarnokságát a törvényhatósági életben; láttuk a legutóbbi képviselőválasztásoknál és a ma nap az obstrukcióra vonatkozó határozatok hozatalánál, hogy a főispánok miféle nem épen nemes módszerek eszközökhöz nyultak, csak hogy a Kluen-kormányt tetszős a 43-as pártot bántó eredményt csikarhassanak ki a választókból és a törvényhatóságokból a szavazásnál. Láttuk és tudjuk, hogy a főszolgabírák, községi jegyzők, rendőrkapitányok ma is, az autonómia mellett is a felülről kapott parancshoz kénytelenek igazodni és bizony ha másképp nem megy a munkapárt „hangulat” csinálása, hát belegázolnak, belegázoltatnak velők a köz-szabadságokba is; a városi és vármegyei tisztviselőkkel szemben ma is alkalmazza, alkalmazni tudja a kormány különféle kerüliutakon a lelkiismereti kényszer, a szájkosárt, a szavazás gyakorlásánál a tilalmat, vagy utasítást rendelkeztet, hogy hova kell szavazni és mindezekkel a sérelmek-

kel szemben az elégtétel ma is nagyon gyenge, sőt semmi, mert a végleges döntés a mindenkori belügyminiszter kezében van. Családok nyugalmát dőlják fel, családokat üldöznek egyik helyről a másikra, csak azért, mert a család fő-ugy mert szavazni, ahogy a lelke diktálta, feltétlen engedelmisséget követelnek, vagy pedig hajszát indítanak a nem engedelmeskedő ellen, szarkálják, üldözik, megfélemlítik a kis existenciákat; géppé csinálják, melynek úgy kell járnia, ahogy felülről rendelik, illetve mint egy résznek kell beleilleszkednie abba a nagy gépezetbe, melyet Magyarország kormánypártú rendszernak hívnak. A belügyminiszter felhúzza mint géprész, a főispánt, a főispán felhúzza a főszolgabírát, a polgármestereket, rendőrkapitányokat, ezek felhúzzák a különböző tisztviselőket, falvakban különösen a jegyzőket, végre fel lesz huzva mint géprész mindenki, aki csak valamelyes módon az államhatalomtól csak egy kicsit is függ, akkor megindul a gépezet és forog, mozog úgy, ahogy a kormány, illetve Bécs eltervezte.

Ha a közigazgatást államosítanák, akkor még ugyabbul, még burjánzóbban élne, elősködné a gyom és még jobban járomba lennének fogva a lelkiismereti szabadságuktól megfosztott emberek százai és még jobban ki lenne szolgáltatva az ország a bécsi hatalomnak és a legnemzetellenesebbül működő kormánytöbbségek garázdálkodásának is.

Ne feledjük, hogy kevés alkotmánybiztosítékunk közt legerősebb a törvényhatósági autonómia, Kristóffyék nemzetrontó, törvénytelen vállalkozását is a törvényhatósági önkormányzati jog fojtotta meg, tette politikailag és erkölcsileg lehetetlenné, ezt a jogot tehát nem-hogy megsemmisíteni nem szabad, de egyenesen fejleszteni kell a legszentebb hazafiúi kötelességből kifolyólag.

A tisztviselőket ki kell szabadítani a belügyminiszter fegyelmi hatásköréből és a független királyi bíróságok illetékessége alá kell rendelni őket, ezt kell kivinni a számukra, nem pedig azt a pár morzsát is elvenni tőlük, ami a függetlenségéből nekik még van.

Reméljük, hogy a nemzet át fog látni a közigazgatás államosítása cselszövényének gonosz szitáján és visszautasítja a mindenkori hatalom ravasz merényletét.

Kun Réla.

— A pápa és a husvétli ünnepek. Münchenből jelentik: az itteni nunciaturában hirt jár, hogy a pápa a husvétli ünnepeket a fix megállapított ünnepek közé akarja sorozni. A pápa szándéka, hogy husvét első napját állandóan április első vasárnapjára tegye.

Meghiusult betörés.

Fazekas Bálint legujabb stiklije.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 1.

Majdnem óriási csorba esett az éjjel azon a közbiztonságon, melyről annyiszor mondtuk már el a lapok hasábján is, hogy az nálunk mintaszerű és semmiféle kivánni valót nem hagy maga után.

Sokszor irtunk arról, hogy nálunk évek telnek el addig, míg egy-egy nagyobb szabású bűntény előadja magát. És a jó közbiztonságot nem rendőrhatalóságunk jól szervezettségének tudtuk be, hanem a makói nép józanságának, a makói nép értelmességének és becsületudásának.

Az éjjel, mint előbb mondtuk, majdnem óriási csorba esett ezen a sokat dicsért és magasztalt köz-és vagyonbiztonságon. Egy többször büntetett, elvetemült csavargó kiakarta rabolni Sommer János főtéri ékszerész üzletét, melyben most karácsony előtt tömérdek ékszer van főlhalmozva.

A minden tekintetben jól kiesztelt betörési kísérletről tudósítónk az alábbi értesítést közli:

A betörő.

A betörő nem ismeretlen ember Makón. Neve: Fazekas Bálint, ki már öt ízben volt lopásért, rablásért büntetve. Legutóbb is két évi börtönt ült hasonló bünszelekmény miatt.

A betörő még csak 28 éves, de 20 éves kora óta csaknem 6 teljes évet töltött a börtönben.

Első bűnének elkövetése után egy évi börtönrre ítélte az igazság szolgáltatás. Ez alatt az idő alatt a börtönben jól megtanulta a nyomdász mesterséget és mint nyomdász, több vidéki nyomdában dolgozott. Sőt Makón is volt egy ízben alkalmazva.

Fazekas Bálint azonban nem az az ember volt, ki becsületes munkából akart volna megélni. Romlott lelke a könnyű megélhetést kereste melyet csak a lopás és rablás által látott biztosítva.

Ahol nyomdában alkalmazták, onnan is mindenünnen csakhamar el kellett távoznia, mert a legtöbb helyen lopott.

Előkészülés a betörésre.

Fazekas Bálint ez év szeptember 29-én szabadult ki a börtönből. Ez idő óta az ország különböző városaiban csavargott minden foglalkozás nélkül. Nagyon természetes, hogy szeptember 29-től eddig nem élhetett másból, mint lopásból.

Ez ugyan még nem nyert teljes beigazolást, mert arra nézve, hogy

miből élt eddig a furfangos betörő, ki jól ismeri a bűntető törvénykönyv minden paragrafusát, megtagadott minden felvilágosítást.

Annyi bizonyos, hogy az utóbbi két hónap alatt többször megfordult Makón. Legutóbb két nappal ezelőtt érkezett Makóra, hova mint ő maga is beismeri, a Sommer János ékszer üzletének kirablása végett jött.

A tegnapi napot arra használta fel, hogy a kirakaton át jól ki-kémlelte a Sommer-féle üzletet és azt találta a leghelyesebbnek, hogy az üzletbe a kereskedők egyletéből a mennezet átlukkantásával kételen ereszkedik oda. E végből az esti órákban kellően felszerelve betörő szerszámokkal a kereskedők egyletének faskamrájában rejtőzött el.

A betörő működése.

A kereskedők egyletéből este 9 órakor mindenki eltávozott. Az összes ajtókat belül zárták be, csak a főbejáratot kívülről és ennek kulcsát a megszokott helyre akasztották.

Fazekas Bálint 12 órakor érkezettnek látta az időt, hogy munkához lásson.

Kibújt a faskamrából. Az udvaron nem volt senki sem. A Központi kávéházban pedig vigan szólott a zene, mi előnyére szolgált az ő bűnös tettének. Álkulcs segítségével kinyitotta az egylet főbejáratát, mit maga után gondosan be is zárt.

Először is az egyletben levő összes szekrényeket törte fel sorba. Ezekben azonban nem talált mást, mint ő rá nézve értéktelen írományokat. Csak Molnár János pincér asztalának fiókjában talált jó mennyiségű cigarettát és szivart, mit összecsomagolt, arra számítva, hogy az eltávozásnál magával viszi a kis füstölni valót.

Minthogy Fazekas Bálint már a földszintről, illetve az utcáról jól kiszámította, hogy hol van a Sommer János üzletének menyezete, felvágta ott az egylet padozatát és a bolthajtás között levő körülbelől 30 centiméter vastag földréteget.

Nehezen ment a munka addig is mig elérte az erős bolthajtást, de már ezen is tett erős furóval néhány furást, úgy, hogy egy téglát már megmozdult.

A betörőt megzavarják.

Mikor a veszedelmes betörő már lázas izgatottsággal két óráig dolgozott, egyszer csak lépteket hallott a folyosón. Egy pillanatra fölneselt.

Alig mult el egy pere, mikor valaki kulccsal nyitotta az egyet főbejáratait. Ő neki pedig még volt annyi ideje, hogy az olvasó termen át vissza osont a fás kamrába, hol egész esten át tartózkodott.

A betörőt munkájában különös véletlen folytán Molnár János az egyesület pincére zavarta meg.

Molnár János lent időzött a Központi kávéházban és minthogy elfogyott a cigarettája is, a szivarja is, úgy gondolkodott, hogy azt nem vesz a kávéházban drága pénzen, hanem felmegy az egyetbe, hol abból neki egész fiókkal van.

Elhatározását tett is követte. Fülment az egyetbe. Villanyt gyújtott. Akkor látta, hogy asztala fel van törve, trafik készlete összecsomagolva. Borzasztó módon megrémült, mely még inkább fokozódott akkor, midőn látta az egyet közepén a padolat föl van törve. Mindjárt tisztában volt a dologgal. Lélekszakadva visszafutott a kávéházba, hol torkaszakadtából kiabálta, hogy

„Tolvaj van az emeleten.”

A rémes kiáltásokra azok a vendégek, kik még éjjel 3 órakor a kávéházban voltak, az emeletre futottak, mások pedig kiáltottak a főtéri rendőrkört, kik közül négyen jelentek meg.

A betörőt elfogják.

A rendőrök gondosan átkutatták az egyet helyiségeit. A faskamra ajtaja belülről volt bezárva és annak ablakán keresztül meg lehetett látni a betörőt.

A rendőrök többször felszólították, hogy nyissa ki az ajtót. Erre azonban a csapdába került betörő meg se mozdult, mire a rendőrök fejével bevágták a faskamra ajtaját, ekkor látták, hogy nem új emberrel van dolguk, hanem a nagyon ismert és több ízben börtönviselt Fazekas Bálinttal.

A betörőt a rendőrök erősen megvasalták és a rendőrségre kísérték.

A kihallgatás.

Fazekas Bálint kihallgatását reggel 8 órakor kezdte meg Csala Károly rendőrkapitány.

Minthogy a tagadás mit sem ért volna, Fazekas Bálint bevallotta szándékát. Igaz ugyan, hogy olyan kérdésekre, melyek súlyosító körülményül szolgálhatnak, nem adott egyenes választ.

Holnap még folytatja Csala Károly a kihallgatást aztán pedig átkísérik Fazekast a szegedi kir. ügyészség fogházába, honnan nem egyhamar kerül ismét szabadlábra.

Építkezés miatt
ügyvédi irodám
ideiglenesen a Jenei-féle házba, (Megyeház-utca) helyeztem át.
Dr. Nagy Sándor
ügyvéd.

Lapkihordó-fiúk

felvételnek a kiadóhivatalban.

A kereskedelmi tárca.**A folyosó hangulata.**

A t. Ház ülése.

— Telefon tudósítás. —

Budapest, dec. 1.

A képviselőház tegnap letárgyalta a belügyi tárca költségvetését s ma áttért a kereskedelmiügyi tárca vitájára.

A kormány úgy látszik számol az előre nem látott eshetőségekre, mert a kormánypárti körökből szerzett értesülésünk szerint Lukács László pénzügyminiszter, aki a napokban tér vissza lovrnai fűdüléséből, abban az esetben, ha a Ház 8—10 nap alatt le nem tárgyalja a költségvetést, egyhavi indemnitásra szóló egyszakaszos törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. Tekintettel arra a bizalmatlanságra, amellyel az ellenzéki pártok a kormány működését kísérik, a függetlenségi pártok az indemnitást meg nem szavazzák, de nem állnak utjában a javaslat elfogadásának. Valószínű azonban, hogy normális tanácskozás mellett indemnitásra nem lesz szükség.

A képviselőház folyosóján ma sokat beszéltek Hötzen-dorfi Konrád vezérkari főnök lemondásáról. Hötzen-dorfi Konrád vezérkari főnök tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál s beadta lemondását. A királyi hír szerint elfogadta legkedvesebb emberének lemondását. A vezérkari főnök bukása szorosan összefügg a véderő-reform sorsával s kiegészítése annak a processusznak, amely Schönaich hadügyminiszter bukásával kezdődött meg s a trónörökös intenciói szerint még több áldozatot is fog követelni. Ezekből az előjelekből ítélve, a politikusok abban a meggyőződésben élnek, hogy a jelenlegi véderő-reform megalkotásának bukását a javaslat visszavonása fogja követni.

A mai ülést Návay Lajos elnök fél tízezer órákor nyitotta meg.

Az elnök jelentette, hogy tekintettel a felszaporodott választ váro interpellációkra, a mai napon levelet intézett az érdekelt miniszterekhez, s figyelmeztette őket arra, hogy az interpellációkra a házszabályok szerint 30 napon belül választ kell adni. (Helyeslés.)

Várady Zsigmond, Heinrich Antal és Haydin Imre előadók az igazságügyi bizottság jelentését terjesztették be több apróbb ügy tárgyában.

Zichy János gróf kultuszminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a debreceni és pozsonyi egyetemnek létesítése tárgyában. Kéri a javaslatoknak a pénzügyi bizottsághoz való utalását. (Élénk eljenzés.)

A napirend szerint következett a kereskedelmi tárca általános tárgyalása.

Heltai Ferenc előadó beszélt Megduzzadt költségvetéssel állunk szemben, mondotta s számadatokkal igazolta a kereskedelmi tárca nagy fejlődését. Majd az úthálózat kiépítésének fontosságával foglalkozott nagy részletességgel s ezután áttért az államvasutak kérdésének taglalására. Az államvasutak forgalmi szolgáltatásban nemesak az idén, hanem már évek óta olyan bajok mutatkoznak, melyek az ország közgazdasági életére is kihatnak. Ez a baj az idén nagy mérvet öltött, nagy katasztrofális erővel hatott ki mezőgazdaságra, iparra és egész közgazdasági életünkre. Ennek lehetnek személyi okai is. A legfőbb oka azonban az, hogy a beruházások nem eszközöltettek kellőképpen. Erre azonban

nem akar kitérni. Bizik a kereskedelmi miniszterben, hogy ezeket a személyes vonatkozásokat ki fogja deríteni és az illetőkkel szemben levonja a konzekvenciákat és ezzel a parlamentben is megszünteti a személyes vonatkozású torzsalkodásokat. (Helyeslés.)

A bajos tárgyi vonatkozásaival azonban bővebben kíván foglalkozni. Nines annyira beavatva, hogy azon állítások közül, hogy kevés a kettős sínpár, a mozdonyállomány és egyéb kerendezés, mennyiben felelnek meg a valóságnak. Egyet azonban tud és ez az, hogy a volt kereskedelmi miniszter ezeket a kifogásokat nem ismerte el olyanoknak, amelyekkel azokat menteni lehetne. Az államvasutaknál nines rendszeres bürokratikus igazgatás, jóllehet az egész világon be van vezetve, egyik ügyosztály a másikkal nem törődik és egyáltalán az egész személyzet a legnagyobb letargiával viselkedik az államvasutak ügyei iránt. (Mozgás.) Ebben nagy része van annak a fizetési rendszernek, amely részben esztendővel ezelőtt inauguráltatott, mert az időszak előléptetés a jogosultaknak 25 százaléka enged meg kivételes előléptetést. A protektorok leszámításával a kivételes előléptetésnél szintén sorrendben mennek elő s így ebben a nagy személyzetben, melynek nagyon sok olyan szolgálója van, akik büszkén megállhatnak bármely külföldi vasút adminisztrációja ellen, ott hagyják a Máv. szolgálatot, mert sem anyagi, sem erkölcsi ambíciójuk ki nem elégítődik.

A következő szónok Reök István elismerését fejezi ki a kereskedelmi kormány iránt. Örül, hogy az iparoktatás terén kiváló eredmények mutatkoznak. Ez nagy lépés az iparfejlesztés útján. Az iparpártolásra szerinte kevés pénz fordít a kereskedelmi miniszterium. A tárca részletkérdéseivel foglalkozik, bírálja a költségvetést, a melyet nem fogad el. — Utána Batthyány Tivadar beszélt.

Ülés vége 2 órakor.

A debreceni és a pozsonyi egyetem törvénye.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 1.

Ma terjesztette a képviselőház elé gróf Zichy János kultuszminiszter a debreceni és a pozsonyi magyar királyi tudomány egyeteme felállításáról szóló törvényjavaslatát. A javaslatnak mindössze hét paragrafusa van s a törvény végrehajtásával a vallás- és közügyminiszteriumok bizatnak meg.

A miniszter terjedelmes és alapos indokolásban a harmadik egyetem egész történetét elmondja. A mozgalmat 1876-ban a pozsonyi jogakadémiai tanárai indították meg, akik emlékiratban a jogakadémia egyetemmé való kibővítését kérték Deák Ferenc-egyetem néven.

Trefort 1885-ben elkészítette törvényjavaslatát a pozsonyi egyetemről, de Győr, Szeged és Kassa is jelentkeztek egyetemért. A budapesti egyetem nagy túltömörsége állandóan életben tartotta a kérdést.

A következő miniszter, gróf Gsáky Albin, ellene volt a harmadik egyetem felállításának, ugyan csak ellene volt utódja, báró Eötvös Lóránd is. Ebben az időben jelent meg Berzeviczy Albert nagy tudománya erről a kérdéstről, amely ugyszólván eldöntötte a kérdést. Még pedig a harmadik egyetem javára.

Néhány statisztikai táblázatot is közöl a tervezet, amelyből meg-

tudjuk, hogy legtöbb egyeteme a német birodalomnak van: 21. után Anglia következik: 18, majd Olaszország: 17, Franciaország 16 egyetemmel. A tervezet szerint Pozsonyban jogi, természettudományi és orvosi fakultás lesz. Debrecenben pedig református hittudományi, jogi, bölcsészeti és természet-tudományi.

NAPI HIREK**Tájékoztató.**

Naptár. Dec. 2. Szombat. Római kath. Bibiana vt. Gör. kath.: November 19. Bariaam vt. — Nap két 7 óra 28 perckor, nyugszik 4 óra 10 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Északkeletről hőszüvedés várható, elvélve csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Északon keleten hűvösebb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 5-8 fok Celsius.

Mi lesz holnap?

A decemberi égen bus felhők usznak és elkövetkező, nehéz napokra figyelmeztetik a kenyérméltűi szegény embereket. Hogy egyre közeledik a visszavonhatatlanul itt a tél a fűtlen szobával, a hideg tüzhellyel és minden nyomorával.

Nehéz szívvel sóhajt föl sok ember, mert ki tudja: mi lesz holnap? Lesz-e tűzifa, meleg leves és akad-e munka.

Egész vigasztalan lenne a helyzet, ha nem tudnánk, hogy ugyancsak a bus felhők fokozott munkára, éberségre figyelmeztetik azokat, akiknek az áldott keze a jótékonyág érdekében fáradozik.

Figyelmeztetik őket arra, hogy újból osztogatni kell a tűzifát, a meleg tejet és a friss cipőt, ha végigtűnök az utcán az első hideg szél és leesik az első hó.

A vezérkari főnök lemondása.

Hötzen-dorfi Konrád vezérkari főnök lemondása befejezett tény. Lemondásának oka állítólag az, hogy nézete szerint a hadseregnek mostani tábori állományai egyáltalában nem elegendők és bosszankodott a lassúság miatt, amellyel mind a két parlament a véderő-javaslatokat kezelte; újabb időben pedig meggyőződött arról, hogy a két parlament nem fogja a hadsereg békelétszámát oly gyorsan fölemelni, ahogyan ő szerette volna. A „Grazer Tagespost“ értesülése szerint a király elfogadta Hötzen-dorfi Konrád báró vezérkari főnök lemondását. Utódja Shemua Balázs altábornagy, hadügyminiszteri osztályfőnök lesz. Azt hiszik, hogy Konrád tábornok lemondásának elfogadásával baráti szolgálatot akartak tenni Olaszországnak. Más forrásból arról értesülünk, hogy Konrád utódja Potivrek gyalogsági tábornok, csapafelügyelő, Boszina és Hercegovina jelenlegi tartományi kormányzója lesz.

A városi közkönyvtár ügye.

Espersit János dr. városi képviselő a legutóbbi közgyűlésen, mint azt annak idején megirtuk, meginterpellálta a város polgármesterét, hogy az nem tett eleget a képviselőtestület azon határozatának, mely kimondotta, hogy a város felír a muzeumok és könyvtárak országos igazgatóságának a makói közkönyvtár segélyezése iránt. A polgármester az interpelláció folytán ma felirt a muzeumok és könyvtárak országos igazgatóságához 9000 korona segély iránt. Egyben megkereste a Dmke elnökségét a

kérelem támogatása iránt. Így van némi remény arra, hogy a makói közkönyvtár ügye fellendül, már azért is, mert a polgármester megkereste a törvényhatóságokat és városokat kényvkiadmányaiknak ingyenes megküldése iránt.

A város jövedelme. A város fogyasztási adóhivatalánál a legutóbbi 10 nap alatt 8826 korona 76 fillér folyt be, mit Nagy Antal fogyasztási adóhivatali igazgató ma szállította be a város közpénztárába.

Az ipariskolai bizottság új tagjai. Az ipartestület a törvény értelmében két tagjával képviselteti magát az ipariskolai bizottságban. Minthogy most alakult meg az ipariskolai bizottság az ipartestület e bizottságba *Strohner József* és *Kiss Lajos* iparosokat küldte ki.

Értekezlet a görög katolikusoknál. Ismeretes a görög katolikusoknak az a mozgalma, mely a magyar püspökség felállítására iránt most országsszerte megindult. Ebben az ügyben a makói görög katolikusok vasárnap délelőtt *Gorcsa Péter* vezetésével mellett értekezletet tartanak.

A város tőkepenzei. A törvény értelmében a város minden évben újból tartozik tőkepenzeit gyűmölcsözés végett elhelyezni. E végből *Galambos Ignác dr.* polgármester felszólította a helybeli pénzintézeteket, hogy milyem kamatot adnak a város tőkepenzeire. A pénzintézetek mindegyike 4- és fél százalékos hajlandó adni. Ez alapon a polgármester a közgyűléshez előterjesztést tesz a tőkepenzek elhelyezése iránt.

Megfellebbezett határozat. Nehány nappal ezelőtt részletesen foglalkoztunk és kellően elbíráltuk a városi tanács ama határozatát, mely szerint a város könyvkötői munkáinak szállítását *Kovács Antalra* bízta *Bodor Sándor* könyvkötővel szemben, ki három százalékkal volt olcsóbb *Kovácsnál*. A tanács határozata ellen *Bodor* könyvkötő ma felelőzést adott be.

Pislognak a villamoslámpák. Azaz, hogy uem is pislognak, hanem egyáltalában a legtöbb nem is ég közülök. A polgármester már több ízben emelt szót ez ellen a villamvilágítási részvenytársaság makói igazgatóságánál, de ez, mint mindanki tudja, nem járt eredményre, azért ma a polgármester felírta a villamvilágítási igazgatóságához és szigorúan figyelmezteti szerződészerű kötelességeire.

Hogy szórakozunk! A kellemetlen esőssé vált időjárás meghozta a nagy kérdést, hol töltjük el időnket, hol szórakozunk kellemesen s amellett jutányosan? Hát erre egyszerű a felelet: Gyerünk az Urániába, a melynek szombat esti előadására is csupa újdonság érkezett s a szebbnél-szebb képek igazán elsőrendű élvezetet nyújtanak. Műsoron van például *Páris*, a legszebb világváros, amelynek bejárhatjuk összes tereit, utcáit, középületeit, látjuk óriási forgalmát, műremekeknek beillő palotáit s e mellett a legszenzációsabb drámai és kacagtató élettörténeteknek egész sorozatát. Aki jól és kellemesen akar szórakozni, az megnézi az Uránia gyönyörű előadását.

x Naponta friss „Baksör“ kapható *Érdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.*

Ujitások a postánál.

A postai kézi darabok kezelése.

Makó, dec. 1.

A posta- és távirada igazgatósága a következőkről értesíti a közönséget.

A folyó évi december hó 1-én a kézi darabok kezelésében a következő változások állanak be.

Kézi darabként kell kezelni, amennyiben terjedelmöknél vagy súlyuknál fogva betétdarabként nem kezelhetők: azokat a csomagokat, melyeknek nyilvánított értéke legalább 100 K. (106 franc, 100 márka); b) a K-nál (100 franc, 100 márka) kisebb értéknyilvánítással feladott azokat a csomagokat, melyek készpénzt, ékszert, zsebórárt, arany, vagy ezüst tárgyakat tartalmaznak.

Minden egyes kézi darabhoz külön-külön szállítólevél állítandó ki. Ez a rendelkezés a hatóságok és a hivatalok által feladott kézi darabokra is kiterjed.

A postahivatalok azokat a feladókat, akik kézi darabokat szoktak feladni, e változásokról egyuttal megfélelően tájékoztatják.

A kézi darabnak minősülő csomagok az elérhető legnagyobb pontossággal mérlegelendők. A mérlegelés és a súly följegyzése a feladó postahivatal dolga akkor is, ha a feladás jegyzékkel történik.

A jegyzékkel való feladásnál a fent felsorolt kézi darabok mind a közönséges csomagoktól elkülönítve külön jegyzékben foglalandók. A feladó postahivatalok a jegyzékes feladókat erre külön is figyelmeztetik.

Attól a jegyzékes feladótól, aki ehhez többszöri felhívás dacára sem alkalmazkodik, a jegyzékkel való feladás kedvezménye megvonható.

A kincstári hivataloknál a feladónak a kézi és betét darabok feladása végett közvetlenül (s a pénzesleveleket) feladó tisztviselőnél kell megjelenni s ez a tisztviselő gondoskodik a kézi és a betét darabok mérlegeléséről és fölszereléséről.

Makói Uránia-színház.

Elsőrangú újdonságokat, a mozgóképek valóságos szenzációját mutatja be a makói URÁNIA-színház szombat esti előadásán.

A gyedmek sziv.

Szenzációs drámai újdonság.

Vetélytársak bosszuja.

Kacagtató.

Lótuszvirág.

Dráma.

Pali fél a víztől.

windenki kacag.

A családi tűzhely.

Nagyhatású dráma.

Páris.

A világvárosban utazás. Gyönyörű természeti fölvetel.

Uralkodók csarnoka.

Mulatni kell mindenkinek.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermekek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (107)

XI.

A leányok rémes története.

Vége azonban a feketék kényszerítettek bennünket, hogy együnk valami gyanus kenézésű husból, fenyegetve bennünket, hogy különben tüzes üsszkövekkel fognak bennünket sütogetni.

Őn nem fog csodálkozni, ha hallja, hogy bár az élet elviselhetetlen teher lett ránk nézve, mégis többnyire megadással engedelmeskedtünk elfogóinknak. Mind a mellett ismételve megtagadtunk nekik minden engedelmisséget s mindent elkövettünk, hogy dühbe hozzuk a vadakat, remélve, hogy keresztül szurnak bennünket dárdájokkal vagy agyonűnek bunkójokkal.

Napjainkat kinosan töltöttük; minden perc halálra gyötörő kinszenvedés volt. Egyre gyöngébbek lettünk s egészen lesóványodtunk, érzéketlenek lettünk hideg és éhség iránt. Bizonyos, hogy a halál megszabadított volna bennünket, ha őn kellő időben meg nem jelenik, hogy megmentsen bennünket.

Ezt a borzasztó történetet mondták el nekem a Rogers kisasszonyok. Minél többet gondolkoztam fölőtte, annál inkább beláttam, hogy angol nő ilyen kegyetlen sorsnak még soha nem volt kitéve. Összehasonlítotam helyzetüket az enyémmel s éreztem, mennyire különböző a kettő. Én férfi voltam és hatalom a vadak közt az első pillanattól fogva, ki iránt a legnagyobb tekintettel és tisztelettel viseltetett az összes törzsek.

És ők szegények borzasztóan voltak verve, mikor megmagyaráztam nekik, hogy lehetetlen őket azonnal magammal vinni. Ha megpróbálnám ezt alattomban, megsérteném vele a vendégszeretet szent törvényeit s magamra és rájuk zudítanám az egész törzset. E mellett megvolt már a saját tervem; s mert már pusztá jelenlétem a tanyán is kellő védelem volt a lányokra nézve, kértem, várjanak türelmesen és bizzanak bennem.

Akkor éjszaka magamhoz hívtam Yambát és elküldtem ahoz a barátságos törzshez, melylyel a Lipót király-öbölben mintegy három napi járásnyira tőlünk találkoztunk. Meghagytam neki, mondja meg ezeknek a feketéknek, hogy nagy veszedelemben vagyok, ezért egy csapat harcosra van szükségem, küldjék őket haladéktalanul segítségemre. Ők jobban ismernek engemet, mint én őket. Ők is lakomáztak a cethalakkból.

Amint befejeztem mondókámat, a Yamba szemei közé néztem s megmondtam neki, hogy a dolog kétségbeejtő. Kedves szemei tűzben égtek és láttam, kész megtenni, a mire kértem, vagy meghal. Határozottan megbízottam találékonyágában és rendkívül éles eszébe.

Pár nap múlva megjött és elmondta nekem, hogy minden rend-

ben van s a fegyveres csapat rögtön itt lesz a táborunk szomszédságában és kész teljesen szolgálatomba állani.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	21 - 21.40 "
Kukorica:	15 - 16 "
Árpa:	16 - 17 "
Zab:	18 - "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	13 - 14 K.
Foghagyma:	17 - 18 "
Petrezselyem:	16 - 17 "
Sárgarépa:	10 - 12 "
Dughagyma:	30 - 36 "

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Különleges pálinka-árjegyzék.

- 5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,
- 10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.
- Valódi ó-törköly pálinka literje frt. 20 kr.
- Iritz Sámuel özv. cégnél**
- Valódisáqért szavatosságot vállal acég.

Az „ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a legegyszerűbbtől a legnyesebbig — a mai modern kor és ízlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölgyfa kereszték és fejták a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné, Kenyér-piac. (Tőkey-házban.)

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje Iritz Sámuel özv. cégnél.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Értesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

Egy jó magaviseletű
f i u azonnal fel-
vétetik. Kezdő havi
fizetése 12 korona.
Utolsó évben havi fize-
tése 20 korona.
Makói Független Ujság
nyomdájában.

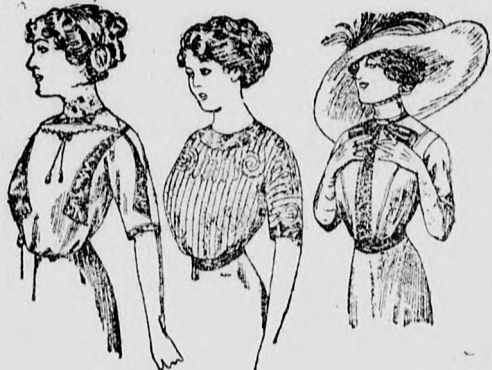
NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;
színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből
o o Bébő- és leányköpenyek, felöltők különlegességek. o o
Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját
műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!
Agymű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és
füzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.
Keresztelő párnák,
fejkötők és himzet
piqe paplanok.
Női bluzok a legizlé-
sebb kivitelben.

(171) Szőrmeárúk,
boák, muffok a legegyszerűbbtől a
leginomabb kivitelig.
Legujabb divatu

női- és leánykalapok!
Posztó, biber, selyem, bársony- és
gyászkalapok állandóan raktáron.
Diszítések és alakítások
a legujabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az
Otthon kávéház mellett)

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel
ellátva rendkívül jutányos árak mellett.
Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék áren-
gedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan besza-
bályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a leg-
magasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem.
Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben.
Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb
kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának
fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-**
szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét,
pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!
Tubarózsa-kenőcs a legjobb sőmör, szeplő és
májolt elmulasztására!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tuba-
rózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjob-
ban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti színt ad a Hajrengátor!
»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.
JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

- Rovatos ivec,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi
nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett műintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai sze-
rint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori
értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.